

Mulsta bytomt

Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte, av RAÄ 563:1
inom Mulsta 2:3, Västerhaninge socken och Haninge kommun, Södermanland

Rapport 2010:13

Åsa Berger

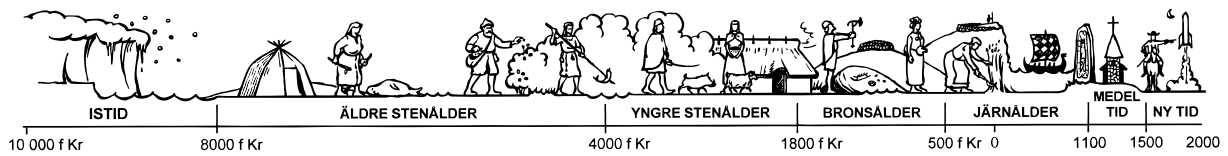
Mulsta bytomt

Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte, av RAÄ 563:1 inom Mulsta 2:3, Västerhaninge socken och Haninge kommun, Södermanland

Rapport 2010:13

Åsa Berger

Rapporten finns i PDF-format på adressen
www.stockholmslansmuseum.se

Tidaxel: Mats Vänehem

© Stockholms läns museum
 Produktion: Stockholms läns museum
 Redaktionell bearbetning: Göran Werthwein
 Produktion av planer: Göran Werthwein
 Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133
 Stockholm 2010

Innehållsförteckning

Sammanfattning	6
Bakgrund	6
Undersökningens syfte	7
Antikvariska förutsättningar	7
Genomförande och resultat	8
Referenser	8
Administrativa uppgifter	8

Figurer

Figur 1: Terrängkartan, skala 1:100 000	6
Figur 2: Terrängkartan, skala 1:10 000	7

Bilagor

Bilaga 1: Kartor och planer	9
-----------------------------	---

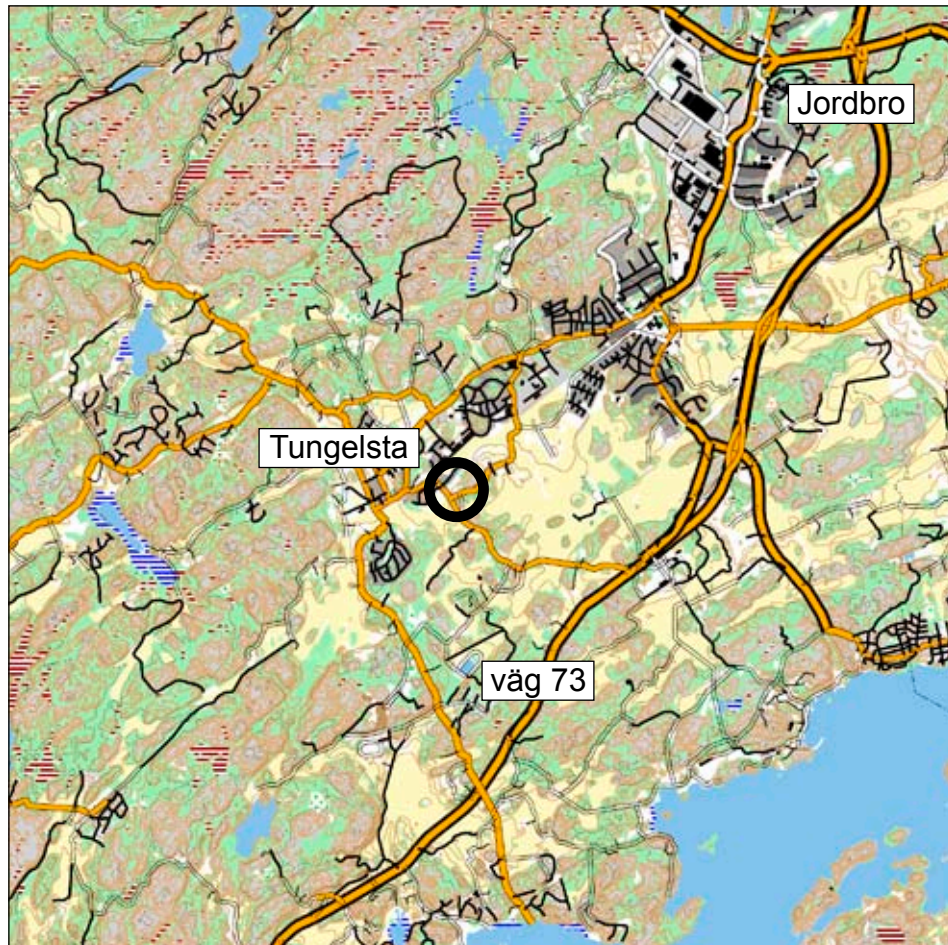

Fig 1. Terrängkartan med cirkel markerat område för nu aktuell förundersökning, skala 1:100 000.

Sammanfattning

Inför planerad byggnation inom fastigheten Mulsta 2:3 utfördes en avgränsande förundersökning av fornlämning RAÅ 563:1, Mulsta bytomt. Fornlämningens utbredning i Fmis har baserats på 1789 års karta. Vid schaktningen kunde ingen fornlämning iaktas inom den aktuella ytan, men bytomtens övriga gränser kvarstår dock.

Bakgrund

Sture Andersson planerade nybyggnation av ett bostadshus inom fastigheten Mulsta 2:3. På berörd fastighet samt inom angränsande fastigheter fanns ett registrerat bevakningsobjekt i form av en by-/gårdstomt, Västerhaninge 563:1. Markeringen för denna var ungefärlig och objektets status hade inte undersökts närmare. Eftersom denna typ av lämning kan utgöra fast fornlämning bedömde Länsstyrelsen att det behövdes en särskild utredning för att ta reda på om

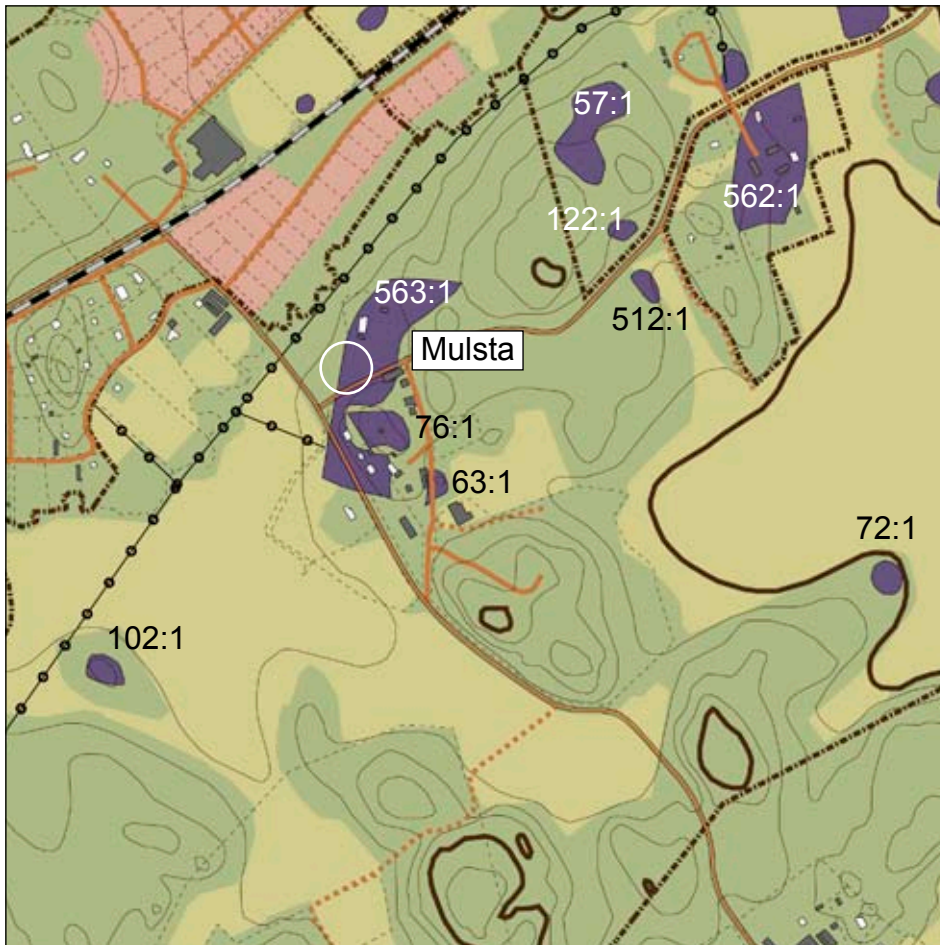

Fig 2. Digitala ekonomiska kartan, skala 1:10 000, med några av de kända fornlämningarna markerade med nummer, samt förundersökningens område markerat med en vit cirkel.

lämningarna inom den aktuella delen av bytomten utgjorde fast fornlämning eller inte.

Undersökningens syfte

Utredningens syfte var att ta reda på om fast fornlämning berördes av arbetsföretaget och därmed skapa underlag för Länsstyrelsens prövning av ärendet.

Antikvariska förutsättningar

Mulsta, ”in Mulistum”, omnämns redan 1331. Byn bestod då av fyra gårdar (Rahmqvist & Janzon 2002). På 1638 års karta var endast tre gårdar markerade Norrgården, Mellangården och Oppgården. Norrgården tillhörde då Danvikens Hospital. Fornlämningsområdet för Mulsta bytomt (RAÄ 563:1) är baserat på utbredningen på 1789 års karta där dessa tre gårdar är markerade. Den yta som

var föremål för förundersökningen var enligt 1700-talskartan en tomthage, d.v.s. en hage nära gårdstomten där t.ex. kalvar och killingar brukade hållas. Tomthagen tillhörde Oppgården, men låg närmast Mellangården. Området fungerar även idag som betesmark. Enligt markägaren odlades potatis på delar av ytan under 1960-talet. I anslutning till bytomtens södra del ligger ett gravfält, Västerhaninge 76:1, med ca 10 gravar. Ytterligare ett gravfält med fem gravar, Västerhaninge 63:1 samt ett par ensamliggande stensättningar, Västerhaninge 77:1-2, ligger strax sydost om bytomten.

Genomförande och resultat

Vid förundersökningen grävdes sökschakt på den aktuella ytan. Schakten var mellan 0,2 och 0,5 meter djupa och hade en sammanlagd yta av ca 170 m². I ytans nordvästra del fanns ett fuktigt område. Enligt markägaren har detta område tidigare varit nästan dammliknande. Inget av antikvariskt intresse påträffades i något av sökschakten. Den yta som berördes av förundersökningen innehöll ingen fast fornlämning. I övrigt kvarstår bytomtes gränser.

Referenser

Rahmqvist, S. & Janzon, K. 2002. *Det medeltida Sverige*. Band 2. Södermanland: 1 Tören: Svartlösa, Sotholm. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

Kartmaterial

Geometrisk delination, Mulsta nr 1-2, 1638. Lantmäteristyrelsen, akt A120-23:c6:92

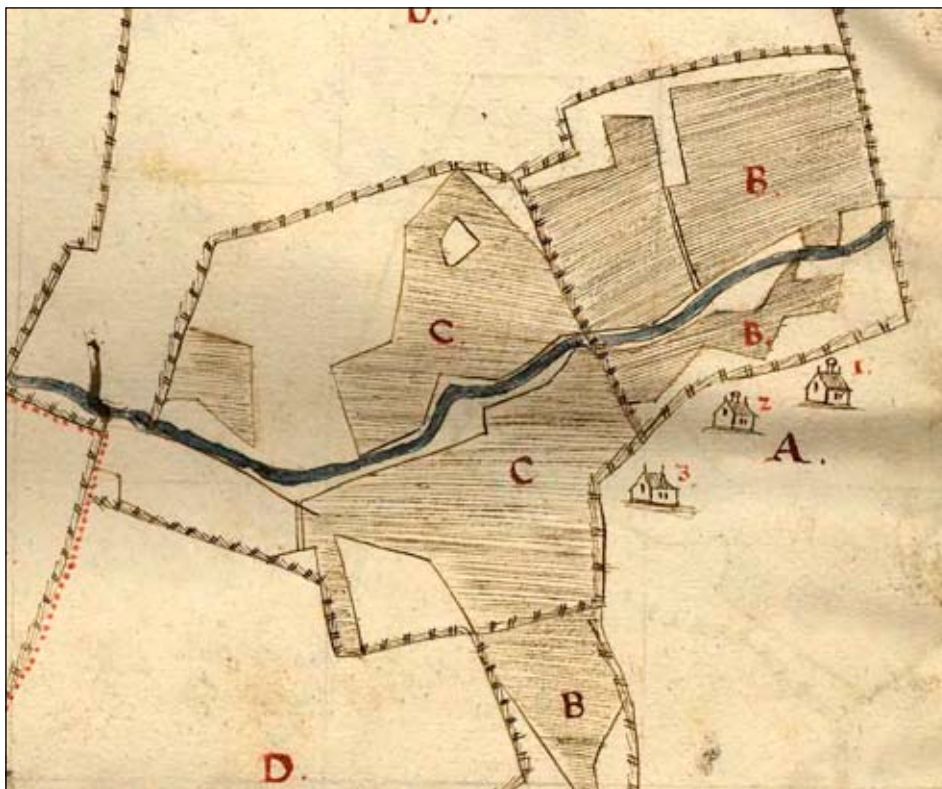
Storskifte, Mulsta nr 1-2, 1789. Lantmäteristyrelsen, akt A120-23:2.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-09-76546
Typ av undersökning: *Arkeologisk utredning*
Socken, kommun: *Västerhaninge socken, Haninge kommun*
Fastighet: *Mulsta 2:3*
RAÄ-nr: *563:1*
Undersökningsperiod: *Maj 2010*
Projektledare: *Åsa Berger (projektledare),
08-586 194 54, 076-526 94 54
asa.berger@stockholmslansmuseum.se*
Arkeologisk personal: *Åsa Berger, Göran Werthwein*
Beteckning: *SSLM dnr: 2009:198*
Arkivmaterial: *Förvaras i Stockholms läns museums arkiv*

Bilaga 1

Historisk karta från 1638, som visar de tre gårdarna vid Mulsta.

Historisk karta från 1789, som visar de tre gårdarna vid Mulsta.

Förundersökningsområdet är markerat med vit ram.

Schaktplan. Vattensjukt område är markerat med streckad cirkel.

